

[Knud Thomsen.]

lagt her, er, som det allerede er sagt og skrevet, udgået i grunden på nordisk initiativ. Man anfører, at patendirektoraterne og patentkommissionerne er stærkt overbelastede, at man har en behandlingstid på 3 år, 4 år for at få et patent ført igennem. Jeg har arbejdet med patenter for 30 år siden i praksis. Da var ventetiden også tit 3-4 år, og jeg kan huske evighedspatenter, som det varede 7-8-10 år at få ført igennem på grund af vanskelighederne. Jeg har ikke indtrykket af, at andre landes patendirektorater arbejder væsentlig hurtigere.

Man vil nu gennem det system, der er beskrevet i kapitel III, indføre et nordisk patent, der i al sin enkelhed går ud på, at der stadig væk opretholdes nationale patenter, men at man ved ansøgning om patent i et af landene samtidig kan ansøge om et patent, der kan gælde i to eller flere af de andre lande, og hvis patentet bliver godkendt i indleveringslandet, er det dermed automatisk godkendt i de øvrige lande. Selvsagt vil dette betyde nogen besparelse, nogen rationalisering, men ministeren er jo selv klar over, at det nuværende årlige antal udstedte patenter vil stige meget stærkt. Der har som bekendt været uenighed om, hvor meget det vil stige; det vil jo kun fremtiden kunne vise. Ministeren er, så vidt jeg husker, selv inde på, at antallet for Danmarks vedkommende vil stige til 7.000-8.000 fra 2.750 i 1965.

Jeg vil sige, at normalt er det naturligtvis i sig selv en udmærket ting at foretage en jævnføring af nordiske love, hvor det på nogen måde kan lade sig gøre. Det er ligeledes ganske normalt, at man i love, som vedrører bl. a. i dette tilfælde erhvervslivet og vedrører områder, som har været under en rig udvikling, ajourfører lovene. Dette gælder fornuftigvis også om patentlovene, og mod hele denne side i lovgivningen har jeg ikke noget som helst at anføre ved denne første behandling. Det er ting, som vi må se på i udvalget, og som egner sig for udvalgsarbejde.

Ved denne første behandling vil jeg derimod gerne gøre kraftigt opmærksom på, at der jo ved patentlovsforslaget sker meget betydelige principændringer. Som ministeren selv siger, er bl. a. princippet om nordiske patenter en nydannelse inden for Nor-

den og i det internationale samarbejde overhovedet.

Baggrunden for, hvad jeg her vil sige, er den, at man må erkende, at et patent er et monopol. Handelsministeren siger i fremsættelsen, at modsat andre monopoler tilsiger patentmonopolet at gøre de nye opfindelser tilgængelige for almenheden. Den pris, opfinderen må betale for sin midlertidige eneret, er jo nemlig, at opfindelsen offentliggøres, således at enhver kan gøre sig bekendt med, hvori den består, forsøge at gøre den bedre og udnytte den i øvrigt efter patenttidens udløb. Det er rigtigt, som det er sagt. Men et patent er et monopol. Det er begrænset i tid, 17 år kan muligvis blive til 20 år, som det er i mange lande, og det er populært sagt begrænset til, at patentindehaveren har eneret på at tjene penge på patentet. Tvangslicenssystemet, hvordan det end er udformet, vil jo nemlig sådan set forhindre, at en opfinder kan holde det patenterede produkt eller den patenterede vare borte fra et marked. Men han er, hvis det udnyttes, i stand til at tjene penge i det nævnte tidsrum. Det vil sige, at opfindelsen nok, som handelsministeren siger, gøres tilgængelig for almenheden, men at hver gang, almenheden bruger af det patenterede produkt, går der en royalty i patentindehaverens lomme. Og så er naturligvis det patentmæssige monopol begrænset geografisk og sagligt, som det altid vil være.

For at bedømme de ændringer, der nu kommer, må man også klargøre sig, hvem det i grunden er, der udtager patenter her i landet, og dér må man sige, at af de patenter, der virkelig betyder noget, som vedligeholder deres levekraft, holdes i kraft igennem hele patentperioden og altså virkelig udnyttes, er en meget stor procentdel patenter, der direkte eller indirekte tilhører udenlandske personer eller virksomheder. Dette er ganske naturligt, når man kender forskningens vilkår nu til dags, hvor opfindelser ikke længere begås så at sige af den geniale opfinder, der sidder på sin tagkvist og får den store idé, men simpelt hen kommer frem ved rationelt forskningsarbejde, hvilket også forklarer, at mange opfindelser så at sige kommer frem samtidig på forskellige steder jorden over. At udføre forskning er først og fremmest et spørgsmål om at investere betydelige beløb